

তিনিটা মৌলিক নীতি আৰু তাৰ প্ৰমাণ সমূহ

الأصول الثلاثة وأدلتها

[অসমীয়া – Assamese –]

শ্বাইখ মুহাম্মদ আভামীমী

৪৩৯

অনুবাদ

ৰফিকুল ইছলাম বিন হাবিবুৰ ৰহমান দৰঙ্গী

ইছলামী বিশ্ববিদ্যালয় মদীনা ছৌদি আৰব

তত্ত্঵ারধায়ক

দারুত তোহীদ লিভালীফ অভার্জামাহ

(বলোগড়া, খাকপেটাইয়া, দৰং অসম) □

الأصول الثلاثة وأدلتها

الشيخ: محمد التميمي

٤٣٩

ترجمة: رفيق الاسلام بن حبيب الرحمن

تحت إشراف:

دار التوحيد للتأليف والترجمة

দারুত তৌহীদ লিভালীফ অভার্জামাহ

(বলোগড়া, খারপেটীয়া, দৰং অসম)

প্রস্তুত অনুবাদক কর্তৃক সংরক্ষিত

কিতাপৰ নামঃ তিনিটা মৌলিক নীতি আৰু তাৰ প্ৰমাণ সমূহ

লিখকঃ শাহখ মুহাম্মদ আভামীমী

অনুবাদকঃ ৰফিকুল ইচ্ছাম বিন হাবিবুৰ বহমান দৰঙ্গী

প্ৰকাশকঃ

প্ৰথম প্ৰকাশঃ ১৪৩৬ হিজৰী ২০১৫ চন।

কম্পোজঃ দারুত তৌহীদ লিভালীফ অভার্জামাহ।

(বলোগড়া, খারপেটীয়া, দৰৎ অসম)

অনুবাদকৰ কথা

الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله وعلى آله وصحبه ومن والاه: وبعد.

আকিদা যিহেতু ইছলামৰ মৌলিক বিষয়। আকিদা সঠিক নহলে কোনো আমল প্রহণযোগ্য নহয়। প্রত্যেকজন মুছলিমৰ কর্তব্য আকিদা বা সঠিক ধর্ম বিশ্বাস সম্পর্কে যথাযথ জ্ঞান অর্জন কৰা। গতিকে উক্ত কিতাপ খনত আকিদাৰ তিনিটা মৌলিক বিষয়লৈ লিখকে অতি আগ্রহেৰে প্ৰমাণ সহকাৰে আলোচনা কৰিছে। কিতাপ খন প্রত্যেকজন মুছলমানৰ বাবেই গুৰুত্বপূৰ্ণ। সেয়ে অসমীয়া ভাষাৰ জ্ঞান ধাৰী লোক সকলৰ বাবে কিতাপখন অসমীয়া ভাষাত অনুবাদ কৰিবলৈ অনুভৱ কৰিছিলোঁ। আল্লাহৰ অশেষ কৃপাত সেয়া সম্পন্ন হল। মানুহ মাত্ৰেই ভুল। গতিকে বৈ যোৱা ভুল ক্রটিৰ বাবে ক্ষমা বিছাৰিছোঁ লগতে ক্রটি সমূহ আঙুলিয়া দি আমাক অৱগত কৰালে আমি নথে আনন্দিত হ'ম। যাতে অহা সংক্ষৰণত ক্রটিবোৰ শুধৰাব পাৰোঁ।

মই কৃতজ্ঞতা জ্ঞান কৰিছোঁ ভাই বাহারুল হেলিম চাহাবৰ তেখেতে তেখেতৰ অতি মূল্যবান সময়ৰ পৰা কিছু সময় উলিয়াই কিতাপ খনৰ পাওলিপিখন ছাই দিয়ে। গতিকে মই তেওঁক ভাস্তৰিক ধন্যবাদ জ্ঞান কৰিছোঁ। লগতে কিতাপ খন ছপা কৰোঁতে যিসকল শুভাকাঙ্ক্ষিয়ে আগভাগ লৈছে তেখেত সকলকো ধন্যবাদ জনাওঁ।

অৱশেষত আল্লাহৰ ওচৰত প্ৰাৰ্থনা কৰিছোঁ হে আল্লাহ মোৰ পৰা তুমি এই ক্ষুদ প্ৰচেষ্টা কৰুল কৰা। ইয়াক মোৰ পিত্ৰ-মাত্ৰ আৰু শিক্ষকবৃন্দৰ বাবে ছদকায় যাৰিয়া বনাই দিয়া। সৰু-বৰ যিয়েই কিতাপখন ছপা কৰি উলিৱাওঁতে সহায় কৰিছে সিহঁতৰ বাবে নাজাতৰ জৰিয়া বনাই দিয়া। হে আল্লাহ পাঠক বৃন্দক ইয়াৰ উপকাৰৰ পৰা বঞ্চিত নকৰিবা। আমীন।

ইতি

ৰফিকুল ইছলাম বিন হাবুৰ বহমান

হে পাঠক ! আল্লাহ তাপোনার ওপরত কঞ্চা বর্ষণ কৰক। জানি থওঁক যে,

চারিটা বিষয়ে জ্ঞানলাভ কৰা আমাৰ বাবে অত্যান্ত প্ৰয়োজনীয়ঃ

- ✚ শিক্ষা: এনে শিক্ষা অৰ্জন কৰা যাৰ সহায়ত দলীল-প্ৰমানসহ আল্লাহ তাতালা, তেওঁৰ নবী আৰু দীন-ইছলাম সম্পর্কে সম্যক পৰিচয় লাভ কৰিব পাৰি।
 - ✚ সেই শিক্ষাৰ বাস্তৱ বৰ্পায়ন।
 - ✚ সেই পিনে মানুহক আহৰণ কৰা।
 - ✚ আৰু এই দায়িত্ব পালন কৰিবলৈ যি কষ্ট ও বিপদ-বিপর্যয়ৰ সন্মুখিন হৰলগীয়া হৰ তাৰ ওপৰত ধৈৰ্য ধাৰণ কৰা।
- ইয়াৰ প্ৰমান যেনে আল্লাহ তাতালা কৈছে:

وَالْعَصْرُ . إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ . إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ وَتَوَاصَوْا بِالصَّيْرِ
(سূরা العصر : ৩-১)

অর্থ: কালৰ শপত। মানুহ নিশ্চতভাৱে ক্ষতিগ্ৰস। সেইসকল লোকৰ বাহিৰে যি সকলে ঈমান আনিছে আৰু সৎ কৰ্ম কৰিছে, এজনে আন জনক ন্যায়ৰ উপদেশ দিয়ে আৰু ধৈৰ্য ধাৰণ কৰিবলৈ উৎসাহ দিয়ে।

উপৰোক্ত ছুৰা সম্পর্কে ইমাম শাফেয়ী (বাহিমাহল্লা আলাইহি) এই অভিমত পোষন কৰিছে-“যদি আল্লাহ তাতালা এই ছুৰাৰ বাহিৰে আন কোনো ছুৰা অৱতীৰ্ণ নকৰিলেহেতেন, তেন্তে তেওঁৰ সৃষ্টিৰ বাবে এই ছুৰাই যথেষ্ট হলেহেতেন।”

ঈমাম বুখাৰী বাহিমাহল্লাহ তেওঁৰ সংকলিত ছহীহ বুখাৰীৰ এটা অধ্যায়ৰ শিরোনামা “কথা-কৰ্মৰ আগত শিক্ষা লাভ কৰা” বুলি লিখিছে।

যেনে পরিত্র কোৰআনত কোৱা হৈছেঃ

فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنْبِكَ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمَنَاتِ (سورة محمد : ١٩)

অর্থ: জানি থোৱা, আল্লাহ ব্যক্তিত আন কোনো সত্য উপাস্য নাই। নিজৰ ভুল-ভাস্তিৰ বাবে আৰু মুমিন পুৰুষ-মহিলাৰ বাবে ক্ষমা প্ৰাৰ্থনা কৰা। (ছুৰা মুহাম্মাদ: ১৯)

ইয়াত আল্লাহ তাতালা কথা ও কাৰ্যৰ আগত জ্ঞান অৰ্জন কৰিবলৈ আদেশ দিছে। জানি থোৱা, আল্লাহ তোমাৰ ওপৰত কৰণা বৰ্ষণ কৰক। প্ৰত্যেক মুছলিম নৰ-নাৰীৰ বাবে নিম্নোক্ত তিনিটা বিষয়ে জ্ঞান অৰ্জন কৰা আৰু সেই মতে তাৰ ওপৰত আমল কৰা অপৰিহাৰ্য। সেই বিষয় তিনিটা হৈছেঃ

১) আল্লাহে আমাক সৃষ্টি কৰিছে, জীৱিকা প্ৰদান কৰিছে আৰু তেওঁ আমাক কোনো দায়িত্ব নিদি এনেই এৰি দিয়া নাই। তেওঁ আমাৰ হিদায়তৰ বাবে আমাৰ ওচৰত বাচ্চুল প্ৰেৰণ কৰিছে। যি ব্যক্তি তেওঁৰ আহবান কৰুল কৰিব সি জাহানাতত প্ৰৱেশ কৰিব আৰু যিয়ে তেওঁৰ আদেশ আমান্য কৰিব সি জাহানামত প্ৰৱেশ কৰিব। ইয়াৰ সপক্ষে কোৰআনৰ আয়াত যেনেঃ

إِنَّا أَرْسَلْنَا إِلَيْكُمْ رَسُولًا شَاهِدًا عَلَيْكُمْ كَمَا أَرْسَلْنَا إِلَى فِرْعَوْنَ رَسُولًا . فَعَصَى فِرْعَوْنُ الرَّسُولَ فَأَخْذَنَاهُ أَخْذًا
وَيَبِلًا (সূরা المزمل: ১৫-১৬)

অর্থ: ফিৰআউনৰ ওচৰলৈ এজন বাচ্চুল পঠোৱাৰ দৰে তোমালোকলৈও আমি সাক্ষী স্বৰূপে এজন বাচ্চুল পঠাইছোঁ। ফিৰআউনে বাচ্চুলক অমান্য কৰিলে; সেই কাৰণে আমি তাক কঠোৰ শাস্তি দিলো। (ছুৰা মুজাহিল: ১৫-১৬)

২) ইবাদত ও উপাসনাৰ ক্ষেত্ৰতো আল্লাহ তাতালা কোনোবাক তেওঁৰ অংশীদাৰ হিচাপে পছন্দ নকৰে। যদিও সি সান্নিধ্য লাভ কৰা ফিৰিষ্টাই হওক বা প্ৰেৰিত বাচ্চুলে নহওক কিয়।

যেনে আল্লাহ তাত্ত্বালা কৈছেঃ

وَأَنَّ الْمُسَاجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا (সূরা الجن: ١٨)

অর্থ: ছাজদার ঠাইসমুহ কেবল আল্লাহর বাবে, গতিকে তাত্ত্ব আল্লাহর লগত আনক আহবান নকৰিবা। (ছুৰা জিন, ১৫)

৩) যিহঁত নবীর অনুগত্য কাৰী আৰু আল্লাহৰ একত্বাদ স্মীকাৰ কাৰী সিহঁতৰ পক্ষে এনে লোকৰ লগত বন্ধুত্ব কৰা কেতিয়াও বৈধ নহয় যিহঁত আল্লাহ ও তেওঁৰ বাচুলৰ বিৰোচনাচৰণ কৰে। যদিও সিহঁত ঘনিষ্ঠ আজীয় নহওক কিয়। যেনে আল্লাহ তাত্ত্বালা কৈছেঃ

لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُؤْمِنُونَ مَنْ خَادَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آتَاهُمْ أَوْ أَنْتَاهُمْ أَوْ إِخْوَانَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ أَوْ لِئِنْكَ كَتَبَ فِي قُلُوبِهِمُ الْإِيمَانَ وَأَيَّدَهُمْ بِرُوحٍ مِّنْهُ وَيَدْخُلُهُمْ جَنَّاتٍ تَحْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ أَوْ لِئِنْكَ حِزْبُ اللَّهِ أَلَا إِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْمُفْلِخُونَ (সূরা المجادلة: ٢٢)

অর্থ: যিসকলে আল্লাহ আৰু তেওঁৰ বাচুলৰ প্রতি ঈমান আনিছে, তেওঁলোকে আল্লাহ আৰু তেওঁৰ বাচুলৰ বিৰোচনাচৰণ কৰা মানুহক কেতিয়াও ভাল নাপায়, যদিও সিহঁত তেওঁলোকৰ পিতৃ, সন্তান নাইবা নিজ বংশ-পৰিয়ালৰ মানুহেই নহওক কিয়! এওঁ লোক সেই সকল মানুহ, যি সকলৰ অন্তৰত আল্লাহৰ ঈমান বন্ধমূল কৰি দিছে আৰু তেওঁৰ পৰা প্ৰেৰিত (ফিৰিষ্টা তথা) আজীক শক্তিৰ দ্বাৰা তেওঁলোকক শক্তিশালী কৰিছে। তেওঁলোকক তেওঁ এনে জান্নাতত প্ৰৱেশ কৰাৰ য'ত নিজৰাবোৰ প্ৰবাহিত হৈ আছে, তাতে তেওঁলোক চিৰকাল থাকিব। আল্লাহ তেওঁলোকৰ প্রতি সন্তুষ্ট আৰু তেওঁলোকো আল্লাহৰ প্রতি সন্তুষ্ট। তেওঁলোকেই আল্লাহৰ সৈন্যবাহিনী। জানি থোৱা, আল্লাহৰ সৈন্যবাহিনীয়েই সফলতা লাভ কৰিব। (ছুৰা মুজাদালা: ২২)

জানি থোরা, (আল্লাহ তোমাক তেওঁর অনুগত্য করিবলৈ আর তেওঁর আদেশ মানিবলৈ পথ প্রদর্শন কৰক) নিশ্চয় একনিষ্ঠ অনুগত্যই হৈছে মিল্লাতে ইবাহীমৰ মূল কথা। আর সেইটো হৈছে যে তুমি কেৱল আল্লাহৰ উপাসনা কৰিবা আর কেৱল তেওঁৰ বাবেই দ্বীন-ইছলামক আন্তরিকতাৰে একাগ্রচিত্তে মানিবা। আর আল্লাহ তাত্ত্বালা সমগ্ৰ মানৱ জাতিক ইয়াৰে আদেশ দিছে আর এই উদ্দেশ্যেই সিহঁতক সৃষ্টি কৰিছে। যেনে আল্লাহ তাত্ত্বালা কৈছেঃ

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونَ (সূরা الذاريات: ٥٦)

অর্থ: আমি জিন আৰু মানুহক কেৱল মাথোন মোৰহে উপাসনা কৰিবলৈ সৃষ্টি কৰিছো। (ছুৰা যাবিয়াত: ৫৬)

'মোৰহে উপাসনা কৰিব' ইয়াৰ অর্থ- সিহঁত মোক এক ও একক বুলি স্বীকাৰ কৰিব। মূল কথা আল্লাহৰ শ্ৰেষ্ঠ আদেশ হৈছে 'তাওহীদ'। ইয়াৰ অর্থ- সৰ্বপ্রকাৰ উপাসনা অনুগত্য এককভাৱে কেৱল মাত্ৰ আল্লাহৰ বাবেই নিৰ্দিষ্ট কৰা। আনহাতে তেওঁৰ প্ৰধানতম নিষেধাজ্ঞা হৈছে শ্ৰিৰ্ক। অৰ্থাৎ আল্লাহৰ লগত আনক অংশী স্থাপন কৰা।

যেনে আল্লাহ তাত্ত্বালা কৈছেঃ

وَاعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا (সূরা النساء: ٣٦)

অর্থ: আৰু কেৱল আল্লাহৰেই উপাসনা কৰা। আৰু তেওঁৰ লগত আনক অংশী স্থাপন নকৰিবা। (ছুৰা নিছা: ৩৬)

الأصول الثلاثة

تینیٹا مولیک نیاتی

यदि आपोनाक प्रश्न करा हय ये सेह मौलिक तिनिटा कि कि यिटो प्रत्येक मानुहरे जना अपरिहार्य, तेतिया उत्तर दिव ये सेह विषय तिनिटा हैছे:

- ١) پत्येक मानुहरे तेओंर प्रभु सम्पर्के ज्ञान ৰখা।
- ٢) تेओंر দ্বীন বা জীৱন বিধান আৰু
- ٣) تेओंর নবী মুহাম্মাদ চাল্লাল্লাহ-হ আলাইহি অছাল্লাম সম্পর্কে জনা অপরিহার্য।

الأصل الأول

প্রথম মৌলিক নীতি

প্রভু সম্পর্কে জ্ঞানঃ

যদি আপোনাক প্রশ্ন করা হয় যে 'আপোনার প্রভু কোন ?

তেতিয়া উত্তর দিবঃ সেই মহান আল্লাহ যিজনে মোক আৰু আন আন গোটেই সৃষ্টি জীৱকে তেওঁৰ বিশেষ অনুগ্রহ সমূহৰ দ্বাৰা লালন-পালন কৰে। তেরেই মোৰ একমাত্ৰ প্রভু। তেওঁৰ বাহিৰে মোৰ আন কোনো উপাস্য নাই। যেনে আল্লাহ তাতালা কৈছেঃ

الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ (সুরা ফাতেহ : ১)

অর্থঃ সকলো ধৰণৰ প্ৰশংসা কেৱল বিশ্বক্ষাণৰ প্ৰতিপালক আল্লাহৰ বাবে।
(ছুৰা ফাতিহা)

আল্লাহ ব্যতীত সকলো বন্ধুই তেওঁৰ সৃষ্টি আৰু ময়োঁ সেই সৃষ্টি জগতৰ এটা অংশ মাত্ৰ।

আৰু যদি আপোনাক প্রশ্ন কৰা হয় যে "আপুনি কেনেকৈ আপোনার প্রভুক চিনি পালে ? "

তেতিয়া উত্তর দিবঃ 'তেওঁৰ নিৰ্দশনসমূহ আৰু তেওঁৰ সৃষ্টিসমূহৰ দ্বাৰা মই মোৰ প্রভুক চিনি পাইছোঁ। তেওঁৰ নিৰ্দশনসমূহ যেনে দিন-ৰাতি, চন্দ-সূর্য আৰু তেওঁৰ সৃষ্টিসমূহৰ মাজত হৈছে যেনে সাত আকাশ আৰু সাত পৃথিৱী আৰু ইয়াৰ মাজত যি আছে আৰু এই দুটাৰ মাজত যি আছে।

وَمَنْ آتَيْهُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ لَا تَسْجُدُوا لِلشَّمْسِ وَلَا لِلنَّقَمَرِ وَاسْجُدُوا لِلّٰهِ الَّذِي خَلَقُوهُنَّ إِنْ كُنْتُمْ إِيمَانًا تَعْبُدُونَ (সুরা সজ্দা: ৩৭)

অর্থ: তেওঁৰ কিছুমান নির্দশন হ'ল, দিন আৰু ৰাতি, জোন আৰু বেলি। তোমালোকে বেলিকো ছাজদা নকৰিবা আৰু জোনকো ছাজদা নকৰিবা; বৰং আল্লাহকহে ছাজদা কৰিবা যিয়ে সেইবোৰ সৃষ্টি কৰিছে, যদি তোমালোকে সঁচাকৈয়ে তেওঁৰহে উপাসনা কৰা। (ছুৰা হা-যীম ছাজদা: ৩৭)

আৰু কৈছে:

إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ يَعْشِي اللَّيْلَ النَّهَارَ يَطْلُبُهُ حَيْثِيَا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ وَالنُّجُومَ مُسَخَّرَاتٍ بِإِمْرِهِ أَلَا لَهُ الْحُكْمُ وَالْأَمْرُ تَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ (سورة الأعراف: ৫৪)

অর্থ: নিশ্চয় তোমালোকৰ প্রভু সেইজন আল্লাহ যিজন ছয় দিনত আকাশমণ্ডল আৰু পৃথিবী সৃষ্টি কৰিছে। তাৰ পিছত তেওঁ নিজ সিংহাসনত উপবিষ্ট হ'ল। তেওঁ দিনক বাতিৰে আচ্ছন্ন কৰে আৰু দিনে বাতিৰ পিছত তীৱ্ৰ বেগে গতি কৰে। সূৰ্য, চন্দ্ৰ আৰু তৰাবোৰ তেৱেই সৃষ্টি কৰিছে। আৰু সেইবোৰ তেওঁৰ বিধি-বিধানৰ আদেশানুগত। জানি থোৱা সকলো সৃষ্টি তেওঁৰেই; তেওঁৰেই সাৰ্বভৌম কৰ্তৃত। বিশ্বজগতৰ প্রভু, আল্লাহ মহিমান্বিত। (ছুৰা আৰাফ: ৫৪)

আৰু কৈছে:

يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَعْبُدُمَا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقَوْنَ . الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ فِرَاشًا وَالسَّمَاءَ بَنَاءً وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ التَّمَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْ فَلَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ أَنْدَادًا وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ (سورة البقرة: ২১-২২)

অর্থ: হে মানৱ জাতি! তোমালোকে নিজৰ প্রভুৰ উপাসনা কৰা, যিজনে তোমালোকক আৰু তোমালোকৰ পূৰ্বৰত্তী সকলো মানুহকেই সৃষ্টি কৰিছে যাতে তোমালোক ধৰ্মতীকৰ হোৱা। তেৱেই তোমালোকৰ বাবে পৃথিবীখনক শয্যা কৰি দিছে আৰু আকাশখনক চাল বনাই দিছে আৰু তাৰ পৰা পানী বৰ্ষাইছে আৰু সেই পানীৰে নানাবিধ ফলমূল উৎপন্ন কৰি তোমালোকৰ বাবে খাদ্যৰ

যোগান ধরিছে। এই কথাবিলাক যিহেতু তোমালোকে জানা, গতিকে তোমালোক আল্লাহর লগত আনক অংশীদাৰ স্থাপন নকৰিবো। (ছুৰা আল-বাকারাহ: ২১-২২)

ইবনে কাছীৰ ৰাহিমাহল্লাহ কৈছে: এইবোৰ বষ্টিৰ যিজন সৃষ্টিকৰ্তা তেৱেই ইবাদত উপাসনাৰ একমাত্ৰ যোগ্য”।

ইবাদতৰ প্ৰকাৰ সমূহ যিবোৰ আল্লাহ তাতালা নিৰ্দেশ দিছেঃ
যেনে

- ✿ (আল-ইছলাম) - আল্লাহৰ অনুগত্য কৰিবলৈ নিজকে সম্পৰ্ণ কৰা।
- ✿ (আল-সৈমান) - বিশ্বাস স্থাপন কৰা।
- ✿ (আল-ইহচান) - নিষ্ঠাৰ সৈতে আমল কৰা। দয়া-দাক্ষিণ্য আৰু
সহানুভূতি প্ৰদৰ্শন, উপকাৰ সাধন কৰা।
- ✿ (আদ-দুআ) - দুআ কৰা, প্ৰাৰ্থনা কৰা, আহ্বান কৰা, মাতা।
- ✿ (আল-খাওফ) - ভয়-ভীতি।
- ✿ (আৰ-ৰাজা) - আশা-আকাংখা।
- ✿ (আত-তাৱাকুল) - নিৰ্ভৰশীলতা, ভৰসা।
- ✿ (আৰ-ৰাগবাহ) - অনুৰাগ, আগ্ৰহ।
- ✿ (আৰ-ৰাহবাহ) - ভয়-ভীতি।
- ✿ (আল-খুশ্ব) - বিনয়-ন্যূতা।
- ✿ (আল-খাশয়া) - অমঙ্গল আশংকা।
- ✿ (আল-ইনা-বাহ) - আল্লাহৰ অভিমুখি হোৱা, তেওঁৰ প্ৰতি
প্ৰত্যাৱৰ্তন কৰা।
- ✿ (আল-ইছতিআনাহ) - সাহায্য প্ৰাৰ্থনা কৰা।
- ✿ (আল-ইছতিআয়া) - আশয় প্ৰাৰ্থনা কৰা।
- ✿ (আল-ইছতিগাছা) - নিৰুপায় ব্যক্তিৰ বিপদ উদ্বাৰৰ বাবে
আশয় প্ৰাৰ্থনা কৰা।

- ✿ (আয়-জবাহ) - আন্তর্যাগ বা কুরবানী করা।
- ✿ (আন-নয়ৰ) - মানত করা।

এইবোৰ আৰু আন আন যি পদ্ধতি সমূহৰ আদেশ ও নিৰ্দেশ আল্লাহৰ তাআলা দিছে সকলো বোৰ তেওঁৰ সন্তুষ্টি লাভৰ বাবে কেৱলমাত্ৰ তেওঁৰ ওচৰতেই মাগিব লাগিব। আনৰ ওচৰত নহয়। যেনে আল্লাহৰ তাআলা কৈছেঃ

وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا (সূরা জন: ১৮)

অর্থ: ছাজদাৰ ঠাইসমূহ কেৱল আল্লাহৰ বাবে, গতিকে তাত আল্লাহৰ লগত আনক আহবান নকৰিবা। (ছুৰা জিন ১৮)

গতিকে উপৰোক্ত বিষয়সমূহৰ যিকোনো এটা যদি আল্লাহৰ বাহিৰে আনৰ বাবে সম্পাদিত কৰা হয় তেন্তে সি মুখ্যৰিক ও কাফিৰ বুলি পৰিগণিত হব। এই বিষয়ে আল্লাহৰ তাআলা কৈছেঃ

وَمَنْ يَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ لَا بُرْهَانَ لَهُ بِهِ فَإِنَّمَا حِسَابُهُ عِنْدَ رَبِّهِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ (সূরা মোমনুন: ১১৭)

অর্থ: যি ব্যক্তিয়ে আল্লাহৰ লগত আন কোনো উপাস্যক মাতে, ইয়াৰ সমৰ্থনত তাৰ লগত কোনো প্ৰমাণ নাই; এনে ব্যক্তিৰ হিচাপ-নিকাচ তাৰ প্ৰভুৰ ওচৰত। নিশ্চয় কাফিৰ আৰু অবিশ্বাসীসকল কেতিয়াও কল্যাণ পাৰ নোৱাৰে। (ছুৰা আল-মুমিনুন: ১১৭)

নবী চাল্লাল্লাহু-হ তালাইহি তাছাল্লামে কৈছেঃ

الْدُّعَاءُ مُّحْلٌ لِّلْعِيَادَةِ

অর্থ: দুনাং বা প্ৰাৰ্থনা হৈছে ইবাদতৰ মূল।

আৰু আল্লাহ তাতালা কৈছেঃ

وَقَالَ رَبُّكُمْ اذْعُونِي أَسْتِحِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَلْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ (সূরা মোমন: ১০)

অর্থ: তোমালোক প্রভুরে কৈছে, “একক ভাবে মোকেই প্রার্থনা কৰা। ময়েই তোমালোক প্রার্থনা মণ্ডু কৰিম। যিবিলাক মানুহে গর্ব-অহংকারবশতঃ মোক উপাসনা কৰাৰ পৰা বিৰত থাকে নিশ্চয় সিইত লাঞ্ছিত-আপমানিত হৈ জাহানামত প্ৰৱেশ কৰিব।” (ছুৰা মু’মিন: ৬০)

ভয়ঃ ইয়াৰ প্ৰমান যেনেঃ

فَلَا تَخَافُوهُمْ وَخَافُونِ إِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ (সূরা আল উম্রান: ১৭৫)

অর্থ: সেয়ে তোমালোক সিইতক ভয় নকৰিবা, মোকহে ভয় কৰা। যদি তোমালোক প্ৰকৃত মু’মিন হোৱা। (ছুৰা আলে-ইমৰাণ: ১৭৫)

আশাঃ ইয়াৰ প্ৰমান যেনেঃ

فَمَنْ كَانَ يَرْجُو لِقاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَالًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِنْدَةِ رَبِّهِ أَحَدًا (সূরা কাহেফ: ১১০)

অর্থ: এতেকে যি তেওঁৰ প্রভুৰ সাক্ষাৎ কামনা কৰে তেওঁ যেন সৎকৰ্ম কৰে আৰু উপাসনা স্তুতিৰ ক্ষেত্ৰত তেওঁৰ প্রভুৰ লগত যেন আন কাকো অংশী নকৰে। (ছুৰা কাহাফ: ১১০)

ভৰসা বা নিৰ্ভৰশীলতাঃ যেনে

وَعَلَى اللَّهِ فَتَوَكَّلُوا إِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ (সূরা মাইদাঃ ২৩)

অর্থ: আৰু তোমালোক কেৱল আল্লাহৰ ওপৰতেই নিৰ্ভৰ কৰা; যদি তোমালোক প্ৰকৃত মুমিন হোৱা। (ছুৰা আল-মায়িদাহ: ২৩)

আল্লাহ তাআলা আৰু কৈছেং

وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ (সূরা الطلاق: ۳)

অর্থ: যি ব্যক্তি সকলো অৱস্থাত একমাত্ৰ আল্লাহৰ ওপৰতেই নিৰ্ভৰশীল হয়, তাৰ বাবে তেৱেই (আল্লাহ) যথেষ্ট। (ছুৰা তালাক: ৩)

আগ্রহ আৰু ভয় মিশ্রিত শ্ৰদ্ধা ও বিনয়ঃ ইয়াৰ প্ৰমানঃ

إِنَّهُمْ كَانُوا يُسَارِعُونَ فِي الْحَجَرَاتِ وَيَدْعُونَا رَغْبًا وَرَهْبًا وَكَانُوا لَنَا حَاسِبِينَ (সূরা الأنبياء: ٩٠)

অর্থ: তেওঁলোক পুণ্যৰ কাম কৰিবলৈ সদায় তৎপৰ আছিল। আশা আৰু ভীতি সহাকৰে আমাকেই প্ৰাৰ্থনা কৰিছিল আৰু তেওঁলোক আমাৰ প্ৰতি বিনীত আছিল। (ছুৰা আম্বিয়া: ৯০)

অমঙ্গল আশংকাঃ ইয়াৰ প্ৰমানঃ

فَلَا تَخْشُوْهُمْ وَأَخْشَوْنِي وَلَا تَمْ بِعْقِتِي عَلَيْكُمْ وَلَعْكُمْ تَهْتَدُونَ (সূরা البقرة: ١٥٠)

অর্থ: গতিকে সিহঁতক ভয় নকৰিবা; কেৱল মোকহে ভয় কৰা যাতে মই তোমালোকৰ প্ৰতি মোৰ অনুগ্ৰহ সম্পূৰ্ণ কৰিব পাৰো আৰু তোমালোকে সুপথত পৰিচালিত হোৱা। (ছুৰা বাকাবাহ: ১৫০)

নৈকট্য লাভৰ কামনা আৰু কৃত পাপ কাৰ্যৰ বাবে অনুশোচনাঃ ইয়াৰ প্ৰমান

وَأَئِبُّوا إِلَى رَبِّكُمْ وَأَسْلِمُوا لَهُ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَكُمُ الْعَذَابُ ثُمَّ لَا تُنْصَرُونَ (সূরা الزمر: ৫)

অর্থ: তোমালোক নিজ প্রভুর অভিমুখি হোৱা আৰু তোমালোকলৈ শাস্তি অহাৰ আগেয়ে তেওঁৰ ওচৰত আন্তসমৰ্পণ কৰা, নহলে তোমালোকক কোনো সহায় কৰা নহব। (ছুৰা যুমাৰ: ৫৪)

সাহায্য প্রার্থনা সম্পর্কে প্রমানঃ

إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ (সূরা ফাতেহ: ৫)

অর্থ: আমি তোমাৰেই উপাসনা কৰোঁ আৰু তোমাৰ ওচৰতেই সাহায্য প্রার্থনা কৰোঁ। (ছুৰা ফাতিহা: ৫)

আৰু হাদিছত আছিছে

إِذَا اسْتَعِنْتَ فَاسْتَعِنْ بِاللَّهِ. (مسند أَحْمَد ٢٣٣٨٤)

অর্থ: যেতিয়া সাহায্য বিচাৰিবা তেতিয়া কেৱল আল্লাহৰ ওচৰতেই (বিনৰ্ব ভাৱে) বিচাৰিবা। (আহমাদ ও তিৰমিজী, ৪/২৩৩)

আশ্রয় কামনা কৰাঃ ইয়াৰ প্রমানঃ

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ . مَلِكِ النَّاسِ (সূরা নাস: ১-২)

অর্থ: কোৱা, ‘মই আশ্রয় বিচাৰিছোঁ মানৱ জাতিৰ প্ৰতিপালক প্ৰভুৰ। মানৱ জাতিৰ অধিপতিৰ।’ (ছুৰা নাছ: ১-২)

বিপন্ন ব্যক্তিৰ আশ্রয় প্রার্থনাঃ ইয়াৰ প্রমানঃ

إِذْ سَتَّبَيْتُونَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَابَ لَكُمْ (সূরা অন্ফাল: ৯)

অর্থ: স্বৰণ কৰা, যেতিয়া তোমালোকে (বিপন্ন অৱস্থাত) তোমালোকৰ প্ৰভুৰ ওচৰত সাহায্যৰ বাবে আবেদন জনাইছিলা তেতিয়া তেৱেই তোমালোকৰ আবেদনৰ সহাবি জনাইছিল। (ছুৰা আনফাল: ৯)

আন্ত্যাগ বা কোৰবানীঃ ইয়াৰ প্ৰমানঃ

قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَتُسْكِنِي وَمَحْيَايِ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ . لَا شَرِيكَ لَهُ وَيَدِلَكَ أَمْرُتُ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ
(سূরা আনন্দ: ১৬৩ - ১৬৩)

অর্থ: কোৱা, নিশ্চয় মোৰ নামাজ, মোৰ কোৰবানা, আৰু মোৰ জীৱন-মৰণ বিশ্বজগতৰ প্ৰভু আল্লাহৰ বাবেই। তেওঁৰ কোনো অংশী নাই। এয়া মোৰ প্ৰতি আদিষ্ট হৈছে আৰু অনুগত্যৰে আল্লাহৰ ওচৰত মষ্টক অৱনত কৰা লোকসকলৰ ভিতৰত ময়েই প্ৰথম। (ছুৰা আনন্দাম: ১৬২-১৬৩)

হাদিছত ইয়াৰ প্ৰমানঃ

لَعْنَ اللَّهِ مِنْ ذَبَحَ لِغَيْرِ اللَّهِ (مسلم ১৯৭৮)

অর্থ: আল্লাহে সেই সকল লোকৰ প্ৰতি অভিশাপ দিয়ে যিহতে আল্লাহৰ বাহিৰে আনৰ বাবে বলিদান দিয়ে। (মুছলিম, ১৯৭৮)

মানত: কোৰতানত ইয়াৰ প্ৰমানঃ

يُؤْفَونَ بِالنَّارِ وَيَحْاَفَونَ يَوْمًا كَانَ شَرُّهُ مُسْتَطِرًا (সূরা দেহ: ৭)

অর্থ: এওঁলোক হৈছে সেই সকল লোক যিহতে মানত পূৰণ কৰে আৰু সেই দিনটোলৈ ভয় কৰে যি দিনটোৰ অপায় অমঙ্গল সৰ্বত্র বিয়পি পৰিব। (ছুৰা দাহ্ব: ৭)

الأصل الثاني

বিভীষণ মৌলিক নীতি

প্রমানপুঞ্জীসহ ইছলাম ধর্ম সম্পর্কে পরিচয় ও জ্ঞান লাভ করা। আরু সেয়া হৈছে একক অদ্বিতীয় আনন্দাহৰ ওচৰত পূৰ্ণ আন্দ সমৰ্পণ কৰা আৰু একাগ্ৰচিত্তে ও নিষ্ঠাৰ সৈতে তেওঁৰ অনুগত্য কৰা আৰু শ্বিৰ্ক ও মুশ্বিৰিকৰ পৰা আত্মৰত থকা। ইয়াৰ তিনিটা পৰ্যায় আছে। যেনেং:

(ক) ইছলাম (খ) ঈমান আৰু (গ) ইহছান।

المربة الأولى

প্রথম পৰ্যায়ঃ

ইছলাম

ইছলামৰ স্তৱ্য হৈছে পাঁচটা।

- ১) এই কথার সাক্ষী দিয়া যে আল্লাহ ব্যতীত আন কোনো সত্য উপাস্য নাই তাকে
মুহাম্মাদ চালাল্লাহ-হ আলাইছি অছাল্লাম তেওঁর প্রেরিত বাচুল।
- ২) নামাজ প্রতিষ্ঠা করা।
- ৩) যাকাত প্রদান করা।
- ৪) বর্মজান মাহৰ বোজা বখা।
- ৫) হজ্জ করা।

প্রথম স্তুতি প্রমান যেনে আল্লাহ তাত্ত্বালা কৈছেঃ

شَهَدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَالْمَلَائِكَةُ وَأُولُو الْعِلْمِ قَاتِلًا بِالْقِسْطِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ (সূরা আল
عمران: ১৮)

অর্থঃ আল্লাহ নিজে সাক্ষ্য দিছে যে তেওঁর বাহিরে আন কোনো সত্য উপাস্য নাই; ফিরিষ্টা তাকে জ্ঞানবান সকলেও ন্যায় ভিত্তিত সাক্ষ্য দিছে যে সেই অসীম পৰাক্ৰমী সত্তা ব্যতীত আন কোনো সত্য উপাস্য নাই। (ছুৰা আলে সৈমৰাগ: ১৮)

অর্থাৎ- প্রকৃত পক্ষে তেরেঁই একমাত্র ইবাদত উপাসনাৰ ঘোগ্য। ইয়াৰ দুটা দিশ আছে এটা নেতিবাচক তাৰু আনটো হৈছে ইতিবাচক। নেতিবাচক দিশটো হৈছে যেনে- আল্লাহৰ বাহিরে আন কোনো সত্য উপাস্য নাই। ইয়াত সকলো উপাস্যৰ অস্থীকাৰ কৰা হৈছে। তাৰু ইতিবাচক দিশটো হৈছে- ‘সকলো ইবাদত একক ভাৱে আল্লাহৰ বাবেই সাব্যস্ত কৰা যেনেকৈ তেওঁৰ বাজত্বত কোনো অংশীদাৰ নাই ঠিক তেনেকৈ তেওঁৰ ইবাদত উপাসনাতো কোনো অংশীদাৰ নাই।

ইয়াৰ স্পষ্ট ব্যাখ্যা এই আয়াতৰ দ্বাৰা বুজিব পাৰিব। আল্লাহ তাত্ত্বালা কৈছে:

وَإِذْ قَالَ إِنْزَاهِيمُ لِأَيْهِ وَقَوْمِهِ إِنِّي نَرَأِي مِمَّا تَعْبُدُونَ . إِلَّا الَّذِي فَطَرَنِي فِيْنَهُ سَيِّهُدِينَ . وَجَعَلَهَا كَلِمَةً بَاقِيَةً فِي عَقِّيْهِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ (سورة الزخرف: ٢٦ - ٢٨)

অর্থঃ স্বৰণ কৰা, 'মেতিয়া ইব্রাহীম (আলাইছিছ ছালাম) এ তেওঁৰ পিতৃ আৰু জাতিৰ মানুহবিলাকক কৈছিল, তোমালোকে যিবিলাকক উপাসনা কৰা সিবিলাকৰ লগত মোৰ কোনো সম্পর্ক নাই। মোৰ সম্পর্ক কেৱল তেওঁৰ লগতহে যিজনে মোক সৃষ্টি কৰিছে। তেৱেই মোক সঠিক পথ দেখুৱাৰ। তেওঁ (আল্লাহ) (ইব্রাহীম আলাইছিছ ছালাম) ৰ এই কথাষাৰ তেওঁৰ বংশধৰসকলৰ মাজত যুগমীয়া বানী বনাই দিলে, যাতে তেওঁলোক সঠিক পথলৈ ঘুৰি আছে। (ছুৰা যুখৰফ: ২৬-২৮)

আল্লাহ তাআলা আৰু কৈছে:

فُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ سَوَاءٌ بَيْنَنَا وَبَيْنِكُمْ أَلَا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهُ وَلَا نُشْرِكُ بِهِ شَيْئًا وَلَا يَتَحَدَّ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ فَإِنْ تَوَلَّنَا فَقُولُوا اشْهُدُوا بِإِنَّا مُسْلِمُونَ (سورة آل عمران: ٦٤)

অর্থঃ কোৱা, 'হে এশীপুথিপ্রাপ্তসকল! এনে এটি কথাৰ পিনে আহা য'ত আমাৰ আৰু তোমালোকৰ মিল আছে; সেয়া হ'ল আমি উভয়ে আল্লাহৰ বাহিৰে আন কাৰো উপাসনা নকৰোঁ, তেওঁৰ লগত কাকো অংশীদাৰ নকৰোঁ আৰু আল্লাহৰ বাহিৰে আমাৰ মাজৰ পৰা কোনোৱে কাকো উপাস্য বুলি গ্ৰহণ নকৰিম। (এই কথা নামানি সিহ্তে যদি মুখ ঘূৰাই লয়) তেনেহলে কোৱা, তোমালোক সাক্ষী থাকা যে আমি আল্লাহৰ প্ৰতি আন্তসম্পিত মুছলিম। (ছুৰা আলে সৈমাৰাণ: ৬৪)

মুহাম্মাদ চাল্লাল্লাহ-হ আলাইছি আছাল্লাম যে তেওঁৰ প্ৰেৰিত ৰাচুল তাৰ প্ৰমাণ:

لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِنْ أَنفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَيْتُمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ (سورة التوبة: ١٢٨)

অর্থ: তোমালোকৰ পৰাই তোমালোকলৈ এজন আল্লাহৰ বাচুল আছিছে। তোমালোক বিপদাপন হলে তেওঁ মনোকষ্ট পায়। তেওঁ তোমালোকৰ কল্যাণৰ কাৰণে আগ্ৰহী আৰু বিশ্বাসস্থাপনকাৰী সকলৰ বাবে তেওঁ শ্ৰেষ্ঠশীল, দয়ালু। (ছুৰা তাওবা: ১২৮)

মুহাম্মাদ চাল্লাগ্রাহ আলাইহি আছাল্লাম আল্লাহৰ প্ৰেৰিত বাচুল ইয়াৰ তাৎপৰ্য হৈছে যে তেওঁ যি আদেশ কৰে সেইটো অন্সৰণ কৰা। তেওঁ যি বিষয়ে সংবাদ প্ৰদান কৰে সেইটো সত্য বুলি স্বীকাৰ কৰা। আৰু যি নিষেধ কৰে সেইটো বৰ্জন কৰা আৰু তেওঁৰ আদেশ অনুযায়ী আল্লাহৰ ইবাদত কৰা।

আল্লাহৰ একত্ৰিত নামাজ আৰু যাকাত সম্পর্কে ব্যাখ্যাঃ

এই বিষয়ে পৰিত্বে কোৰআনৰ আয়াত:

وَمَا أَمْرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لِهِ الدِّينَ حُنَفَاءٌ وَيُقْسِمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَذَلِكَ دِينُ الْقِيمَةِ . (সূরা
البيتة: ৫)

অর্থ: আৰু সিহঁতক কেৱল এই আদেশহে দিয়া হৈছিল যে সিহঁতে আল্লাহৰ উপাসনা কৰিব, দ্বীন-ইচ্ছামক তেওঁৰ বাবেই আন্তৰিকতাৰে একাগ্ৰচিতে মানিব আৰু সম্পূৰ্ণ একনিষ্ঠভাৱে নামাজ প্ৰতিষ্ঠিত কৰিব আৰু যাকাত আদায় দিব। ইয়েই সত্য আৰু সুপ্ৰতিষ্ঠিত দ্বীন। (ছুৰা বাইয়িনাহ: ৫)

ৰোজা সম্পর্কে কোৰআনৰ বাণী:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصَّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ . (সূরা বৰেৱা: ১৮৩)

অর্থ: হে ঈমানদাৰসকল! তোমালোকৰ প্ৰতি ৰোজা ফৰজ (অৱশ্য পালনীয় কৰ্তব্য হিচাপে ধাৰ্য) কৰা হৈছে যেনেকৈ তোমালোকৰ পূৰ্বৱৰতী লোকসকলৰ

পতি ফরজ করা হৈছিল যাতে তোমালোক ধর্মভীক হোৱা। (ছুৰা বাকাবাহ:
১৮৩)

হজ্জ সম্পর্কে কোৰআনৰ আয়াত:

وَلَلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مِنْ اسْتِطَاعَ إِلَيْهِ سَيِّلًا وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ . (সূরা আল উম্রান:
১৭)

অর্থ: হজ্জৰ বাবে এই ঘৰলৈ অহাৰ যাৰ সামৰ্থ আছে সি ইয়াত হজ্জ কৰিব
আৰু কোনোৱে যদি এই নিৰ্দেশ পালন কৰিবলৈ আস্থীকাৰ কৰে তেনেহলে (সি
জনা উচিত) আল্লাহ পৃথিবীবাসীৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল নহয়। (ছুৰা আলে
সৈমৰাগ: ৯৭)

المربطة الثانية

দ্বিতীয় পর্যায়

ঈমান

ঈমানৰ শাখা-প্ৰশাখা ৭০ টাতকৈও অধিক। ইয়াৰ মাজত সৰ্বোত্তম হৈছে 'লা
ইলা-হা ইল্লাল্লাহ' মৌখিক ভাৱে স্বীকাৰ কৰা। আৰু সৰ্বনিম্ন হৈছে বাস্তাৰ পৰা
কষ্টদায়ক বস্তু আত্মৰ কৰা। আৰু লাজ হৈছে ঈমানৰ এটা শাখা।

ঈমানৰ স্তুতি ছয়টা:

যথাঃ (১) আল্লাহ (২) ফিরিস্তাসকল (৩) এশীপুথিসমূহ (৪) বাচুলসকল (৫) কিয়ামতৰ দিৱস আৰু (৬) তাকদীৰ বা ভাগ্যৰ মঙ্গল-অমঙ্গলৰ প্রতি বিশ্বাস স্থাপন কৰা।

এই বিষয়ে কোৰআনৰ প্রমাণঃ

لَيْسَ الِّبَرُ أَنْ تُؤْلِوْ وُجُوهُكُمْ قِبْلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَلَكِنَّ أَبْرَى مِنْ آمِنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَالْمُلَائِكَةِ وَالْكِتَابِ وَالْبَيْنَ وَآتَى الْمَالَ عَلَىٰ حُبِّهِ ذَوِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسَاكِينَ وَإِنَّ السَّلَيلَ وَفِي الرَّقَابِ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَآتَى الرِّزْكَةَ وَالْمُؤْفُونَ بِعِهْدِهِمْ إِذَا عَاهَدُوا وَالصَّابِرِينَ فِي الْبُلْسَاءِ وَالصَّرَاءِ وَحِينَ الْبُلْسِ أُولَئِكَ الَّذِينَ صَدَقُوا وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ . (সূরা বৰ্কত: ১৭৭)

অর্থ: তোমালোকে পূৰ বা পশ্চিম পিনে মুখ কৰাটোৱেই পুণ্যৰ কাম নহয়। বৰঞ্চ প্ৰকৃত পুণ্যবান তেওঁহে যিজনে আল্লাহ, শেষ বিচাৰৰ দিন, ফিরিস্তাসকল, আল্লাহৰ পৰা অৱতীৰ্ণ হোৱা পুথিসমূহ আৰু নবীসকলৰ প্রতি নিষ্ঠা আৰু আন্তৰিকতাৰে ঈমান আনে আৰু যিজনে নিজৰ ধন-সম্পদ আল্লাহৰ প্রতি থকা প্ৰেমৰ বাবে আন্তৰীয় স্বজন, তনাখ, দৰিদ্ৰ, অভাৱগত্তলোক, দ্ৰমণৰত প্ৰবাসী, খোজনীয়া আৰু দাস মুক্তিৰ বাবে ব্যয় কৰে আৰু যিজনে নামাজ প্ৰতিষ্ঠা কৰে, যাকাত আদায় দিয়ে, কোনো চুক্তি বা প্ৰতিজ্ঞা কৰিলে তাক পূৰণ কৰে; বিপদ-আপদ, অভাৱ-অনাটন, দুৰ্ঘোগ-বিভীষিকা আৰু হক-বাতিলৰ সংঘৰ্ষৰ সময়ত চৰম ধৈৰ্য অৱলম্বন কৰে; তেওঁলোকেই প্ৰকৃত সত্যবাদী আৰু পুণ্যবান। (ছুৱা বাকাবাহ: ১৭৭)

আৰু তাকদীৰ বা ভাগ্য সম্পর্কে আহিছে:

إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقُدْرَٰ . (সূরা কুমাৰ: ৪৯)

অর্থ: আমি প্ৰত্যেক বস্তুকে পৰিমিত ভাৱে একোটাকৈ ভাগ্য দি সৃষ্টি কৰিছোঁ। (ছুৱা কামাব: ৪৯)

المرتبة الثالثة

তৃতীয় পর্যায়

ইহছান

ইহছানৰ স্তম্ভ মাত্ৰ এটা আৰু সেয়া হৈছে আল্লাহৰ উপাসনা এনেকৈ কৰা যে
তুমি তেওঁক প্রত্যক্ষ কৰিব আছা। আৰু যদি তুমি এনে অনুভৱ কৰিব নোৱাৰা
তেন্তে মনত ৰাখিবা তেওঁ তোমাক প্রত্যক্ষ কৰিব আছে। যেনে আল্লাহ তাতালা
কৈছেঃ

إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَاللَّهُمَّ هُمْ مُحْسِنُونَ . (سورة النحل: ١٢٨)

অর্থ: নিশ্চয় আল্লাহ তেওঁলোকৰ লগত থাকে যিসকল পৰহেয়গাৰ আৰু যিসকল সৎকৰ্মপৰায়ণ। (ছুৰা নাহ্ৰ: ১২৮)

আল্লাহ তাত্ত্বালা আৰু কৈছে:

وَتَوَكَّلْ عَلَى الْغَيْرِ الرَّحِيمِ . الَّذِي يَرَاكَ حِينَ تَغْفُلُ . وَتَقْلِبَكَ فِي السَّاجِدِينَ . إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْغَلِيمُ .
(سورة الشعرا: ٢١٧-٢٢٠)

অর্থ: সেইজন প্ৰবল পৰাক্ৰমী দয়াময়ৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰা। যিজনে সেই সময়তো দেখি থাকে যেতিয়া তুমি নামাজত থিয় হোৱা। আৰু নামাজ আদায়কাৰী সকলৰ মাজতো তোমাৰ গতিবিধি লক্ষ্য কৰি থাকে। নিশ্চয় তেওঁ সৰ্বশ্ৰেষ্ঠা, সৰ্বজ্ঞ। (ছুৰা ছুতাৰা: ২১৭-২২০)

আল্লাহ তাত্ত্বালা আৰু কৈছে:

وَمَا تَكُونُ فِي شَأْنٍ وَمَا تَنْلُو مِنْهُ مِنْ قُرْآنٍ وَلَا تَعْمَلُونَ مِنْ عَمَلٍ إِلَّا كُنَّا عَلَيْكُمْ شُهُودًا إِذْ تُبَيِّضُونَ فِيهِ .
(সূরা বুনস: ৬১)

অর্থ: (হে নবী!) তুমি যি অৱস্থাতেই নাথাকা কিয় আৰু কোৰতানৰ যি অংশৰ পৰাই পাঠ নকৰা কিয় আৰু (হে মানুহ বিলাক!) তোমালোকে যিয়েই নকৰা কিয় তোমালোকে সেইবোৰত লিষ্ট হৈ থাকোতে আমি তোমালোকক লক্ষ্য কৰি থাকো। (ছুৰা ইউনুছ: ৬১)

এই বিষয়ে হাদিছৰ প্ৰমাণ হৈছে :

হজৰত ওমৰ (বাঃ) ব' পৰা বৰ্ণিত তেখেতে কয়, “এদিনাখন তামি নবী চাল্লান্নাহ আলাইছি অছাল্লামৰ ওচৰত বহি আছিলো; এনেতে এজন কিচকিটীয়া কলা চুলি, অতি বগা পোছাক পৰিধান কৰা ব্যক্তি উপস্থিত হ'ল। তাৰ মাজত ভ্ৰমনৰ

কোনো নির্দশনেই নাছিল অথচ আমি কোনোরে তাক চিনিও নাপাওঁ। তাৰ পিছত তেওঁ নবী চাল্লাহ্না-হ আলাইছি অছাল্লামৰ ওচৰত আঠু কাটি বহিলে আৰু দুয়ো হাত তেওঁৰ উকৰ ওপৰত বাখিলে। আৰু ক'লে, হে মুহাম্মাদ! মোক ইছলাম সম্পর্কে জ্ঞান প্ৰদান কৰক। নবী চাল্লাহ্না-হ আলাইছি অছাল্লামে ক'লেং।

- ১) সাক্ষী দিয়া যে, আল্লাহৰ বাহিৰে আন কোনো সত্য উপাস্য নাই। আৰু মুহাম্মাদ চাল্লাহ্না-হ আলাইছি অছাল্লাম তেওঁৰ বাচুল।
- ২) নামাজ প্ৰতিষ্ঠা কৰা।
- ৩) যাকাত প্ৰদান কৰা।
- ৪) ব্ৰহ্মজান মাহৰ বোজা বখা।
- ৫) সক্ষম হ'লে হজ্জ কৰা।

ব্যক্তিজনে ক'লে, আপুনি ঠিকেই কৈছে। আমি আচৰিত হ'লো ব্যক্তিজন নিজেই প্ৰশ়া কৰিছে আকো নিজেই কৈছে আপুনি ঠিকেই কৈছে।

তাৰ পিছত তেওঁ সুধিলেং মোক ঈমান সম্পর্কে জ্ঞান দিয়ক। নবী চাল্লাহ্না-হ আলাইছি অছাল্লামে কলেং।

আল্লাহ, ফিরিস্তাসকল, তেওঁৰ কিতাপসমূহ, প্ৰেৰিত ৰাচুলসকল, শেষ বিচাৰৰ দিন আৰু ভাগ্যৰ মঙ্গল-তামঙ্গলৰ ওপৰত বিশ্বাস স্থাপন কৰা।

তাৰ পিছত তেওঁ সুধিলে মোক ইহছান সম্পর্কে সংবাদ দিয়ক। নবী চাল্লাহ্না-হ আলাইছি অছাল্লামে কলেং।

তুমি আল্লাহর ইবাদত এনেকৈ কৰা যেন তুমি আল্লাহক দেখি আছা আৰু যদি
এইটো অনুভৱ কৰিব নোৱাৰা তেন্তে অনুভৱ কৰিবা যে আল্লাহে তোমাক দেখি
আছে।

তাৰ পিছত তেওঁ সুধিলেং মোক কিয়ামত সম্পর্কে জ্ঞান দিয়ক। নবী চাল্লাল্লাহ-হ
আলাইহি আছাল্লামে কলেং

প্ৰশ্নকাৰীতকৈ উত্তৰ দিওতা বেছি একো নাজানে।

তাৰ পিছত ব্যক্তিজনে কিয়ামতৰ নিৰ্দৰ্শনসমূহ জানিব খুজিলে। নবী চাল্লাল্লাহ-হ
আলাইহি আছাল্লামে কলেং

যেতিয়া দাসীয়ে নিজৰ মালিকক জন্ম দিব। সম্পদ ও বন্ধুহীন ছাগলী-
ৰথীয়াসকলে সুউচ্চ আট্টালিকাত বসবাস কৰিব। তেতিয়াই কিয়ামতৰ আগমন
ঘটিব।

বৰ্ণনাকাৰীয়ে কয় ব্যক্তিজন উভতি গল। তাৰ পিছত আমি অলপমান নিৰব হৈ
থাকিলো। আৰু নবী চাল্লাল্লাহ-হ আলাইহি আছাল্লামে ক'লে তেওঁ আছিল জীৱাইল
আলাইহিছ ছালাম। তোমালোকক তোমালোকৰ দ্বীন সম্পর্কে অৱগত কৰাবলৈ
আছিল।

الأصل الثالث

তৃতীয় মৌলিক নীতি

নবী মুহাম্মাদ চাল্লাল্লাহ-হ আলাইহি আছাল্লাম সম্পর্কে জাতব্য বিষয়ঃ

মুহাম্মাদ চাল্লাল্লাহ-হ আলাইহি আছাল্লাম আবুল্লাহৰ পুত্ৰ, আবুল্লাহৰ পিতা আবুল
মুন্তালিব, আৰু তেওঁৰ পিতা হাচিম। হাচিম কুৰাইচ বংশধৰ আৰু কুৰাইচ
আৰব গোষ্ঠীৰ মাজত শেষ গোষ্ঠী। এই গোষ্ঠী ইব্রাহীম (আঃ)ৰ পুত্ৰ দৈছমান্সৈল

(আঃ) বৎসর। আমাৰ পিয় নবী মুহাম্মদ চাল্লাম্বা-হ আলাইহি অচালাম্বৰ প্রতি কৰণা ও শাস্তি আৱতীৰ্ণ হওক। তেওঁ মুক্তি জন্ম প্ৰহণ কৰে। তেওঁ ৬৩ বছৰ জীৱিত আছিল। নবুওৱাত প্ৰাপ্তিৰ পূৰ্বে ৪০ (চলিশ) বছৰ আৰু নবী ও বাছুল হৈ ২৩ (তেইশ) বছৰ অতিবাহিত কৰে। ছুৱা “ইকৰা” আৰু ছুৱা “মুদ্দাছ্ছিৰ” আৱতীৰ্ণ হোৱাৰ লগে লগে তেওঁ যথা ক্ৰমে নবুওৱত ও বিছালত প্ৰাপ্ত হৈছে। শিকৰ পৰা সতৰ্ক কৰাৰ বাবে আৰু অদ্বিতীয় আল্লাহৰ একজুবাদ প্ৰচাৰৰ বাবে নিজস্ব সংবাদবাহক হিচাপে আল্লাহৰে তেওঁক প্ৰেৰণ কৰিছিল। যেনে আল্লাহ তাআলা কৈছে:

يَا أَيُّهَا الْمُدْتَرُ . قُمْ فَأَنْذِرْ . وَرَبِّكَ فَكِبِّرْ . وَتِبَّابَكَ فَطَهِّرْ . وَالرُّجْزَ فَاهْجُرْ . وَلَرِبِّكَ فَاصْبِرْ . (সুরা মদ্দুর: ১-৭)

অর্থঃ হে কন্ধলেৰে দেহাবৃতকাৰী! উঠা আৰু সতৰ্ক কৰি দিয়া। আৰু তোমাৰ প্ৰভুৰ শ্ৰেষ্ঠত্ব ঘোষণা কৰা। তোমাৰ পোছাক-পৰিধান পৰিক্ষাৰ বাখিবা। আৰু অপৰিচ্ছন্নতা-অপৰিত্রিতাৰ পৰা আঁতৰত থাকিবা। অধিক পোৱাৰ আশাত কাকো অনুগ্ৰহ নকৰিবা। আৰু তোমাৰ প্ৰভুৰ বাবে ধৈৰ্য ধাৰণ কৰা। (ছুৱা মুদ্দাছ্ছিৰ: ১-৭)

قُمْ فَأَنْذِرْ

উঠা আৰু সতৰ্ক কৰি দিয়াঃ অৰ্থাৎ শিকৰ বিকল্পে সতৰ্ক কৰা আৰু তাওহীদৰ প্রতি আহবান জনোৱা।

وَرَبِّكَ فَكِبِّرْ

আৰু তোমাৰ প্ৰভুৰ শ্ৰেষ্ঠত্ব ঘোষণা কৰাঃ অৰ্থাৎ তাওহীদৰ দ্বাৰা আল্লাহৰ মহত্ত্ব প্ৰচাৰ কৰা।

তোমার পোছাক-পরিধান পরিষ্কার বাধিবা। অর্থাৎ আমলসমূহ শির্কমুক্ত বাধিবা।

وَالرُّجْزَ فَاهْجُرْ

আৰু অপৰিচ্ছন্নতা-অপৰিগ্রেতাৰ পৰা আঁতৰত থাকিবা। অর্থাৎ মুক্তি পূজা আৰু মুক্তি পূজক সকলৰ পৰা আঁতৰত থাকিবা আৰু সিহঁতক সম্পূর্ণ ৰূপে অঙ্গীকাৰ কৰিবা।

তেখেত (নবী মুহাম্মদ চাল্লাম্মা-হ আলাইহি অছাল্লাম) বহু বছৰ অধিবৰ্তীয় আল্লাহৰ প্ৰচাৰ কাৰ্য চলোৱাৰ পিছত মিৰাজত গৈ পাঁচ ওৱাত্ৰ নামাজ প্ৰতিষ্ঠা কৰাৰ আদেশ লৈ আহে। তাৰ পিছত মঙ্গা মহানগৰীত উক্ত নামাজ তিনি বছৰ পৰ্যন্ত সূচাৰু ৰূপে সম্পাদন কৰাৰ পিছত মদীনালৈ হিজৰত কৰাৰ আদেশ প্ৰাপ্ত হয়।

হিজৰতৰ অৰ্থ শির্ক-কলুষিত স্থান পৰিত্যাগ কৰি ইছলামী ৰাজ্যৰ অভিমুখি হোৱা। উদ্ভাবে মুহাম্মদিয়াৰ ওপৰত শির্ক-কলুষিত স্থানৰ পৰা ইছলামী ৰাজ্যলৈ হিজৰত কৰাটো ফৰজ কৰি দিয়া হৈছে। এই হিজৰত কিয়ামত পৰ্যন্ত তাক্ষুন্দ ও অব্যাহত থাকিব। এই বিষয়ে পৱিত্ৰ কোৰআনৰ বাণী:

إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ طَالِبِي أَنفُسِهِمْ قَالُوا فِيمْ كُتُبْنَا كُتُبْنَا مُسْتَضْعِفِينَ فِي الْأَرْضِ قَالُوا أَلَمْ تَكُنْ أَرْضُ اللَّهِ وَاسِعَةً فَتَهَاجِرُوا فِيهَا فَأُولَئِكَ مَا أُهْمِمُهُمْ جَهَنَّمُ وَسَاءُتْ مَصِيرًا إِلَّا الْمُسْتَضْعِفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوُلْدَانِ لَا يَسْتَطِيعُونَ حِيلَةً وَلَا يَهْتَدُونَ سِيِّلًا فَأُولَئِكَ عَسَى اللَّهُ أَنْ يَعْفُو عَنْهُمْ وَكَانَ اللَّهُ عَفُورًا . (سূরা সন্দেশ: ১৭-১৯)

অর্থ: যিসকলে নিজে নিজৰ অনিষ্ট সাধে, ফিৰিষ্টাসকলে সিহঁতৰ প্ৰাগ হৰণ কৰাৰ সময়ত সিহঁতক সোধে, ‘তোমালোকে কি অৱস্থাত আছিলা? সিহঁতে

উত্তরত কয়, ‘আমি এই দেশত নির্যাতীত আৰু অতিদুৰ্বল আছিলোঁ।’ ফিরিস্তা সকলে কয়, ‘আল্লাহৰ পৃথিবী প্ৰশস্ত নাছিল নে? এনে লোকৰ বাসস্থল জাহানাম। ই অতি জঘন্য অৱস্থান। কিন্তু যিবিলাক মুনিহ-তিৰোতা, শিশু অসহায় উপায়হীন আছিল সিহঁতে পৰিত্ৰাগৰ উপায় পোৱা নাছিল আৰু কলৈ যাৰ তাকেো জনা নাছিল, আল্লাহে সিহঁতক ক্ষমা কৰিব বুলি আশ্বাস দিছে। আল্লাহ মাৰ্জনাকাৰী, ক্ষমাশীল। (ছুৰা নিষ্ঠা: ৯৭-৯৯)

আৰু কৈছে:

يَا عِبَادِي الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ أَرْضَيِ وَاسِعَةً فَإِنَّمَا يَفْعَلُونَ . (سورة العنكبوت: ৫৬)

অর্থ: হে বিশ্বাসস্থাপনকাৰী মোৰ বান্দাসকল! নিশ্চয় মোৰ পৃথিবীখন বিশাল। এতেকে তোমালোক কেৱল মোকহে উপাসনা কৰা। (ছুৰা আনকাৰুত: ৫৬)

ঈমাম বাগৰী (ৰ:) এ কয়ঃ

“এই আয়াত অৱতীণ হোৱাৰ কাৰণ হ'ল যে, যি সকল মুছলমান মুক্তাৰ পৰা হিজৰত কৰা নাছিল, আল্লাহ সিহঁতক বিশ্বাসী বুলি কৈছে।

হিজৰতৰ সমৰ্থনত হাদিছৰ প্ৰমাণঃ

لَا تَنْقَطِعُ الْهَجْرَةُ حَتَّىٰ تَنْقَطِعَ التَّوْبَةُ، وَلَا تَنْقَطِعُ التَّوْبَةُ حَتَّىٰ تَطْلُعَ الشَّمْسُ مِنْ مَغْرِبِهَا. (رواه أبو داؤود:

(২৪৭১)

অর্থ: “তাওৰা বন্ধ নোহোৱা লৈকে হিজৰত বন্ধ নহয়, তাৰু সূৰ্য পশ্চিম ফালৰ পৰা উদয় নোহোৱা লৈকে তাওৰাৰ দুৱাবো বন্ধ নহব।” (আবু দাউদ ২৪৭১)

নবী চালাল্লাহ-হ আলাইছি অছাল্লাম মদীনাত অৱস্থান কৰাৰ পিছত আন আন আদেশসমূহ প্ৰদান কৰা হয়। যেনে যাকাত, দান-খয়ৰাত, ৰোজা, কা'বা গৃহ

পরিদর্শন, আজান, জিহাদ, সৎ কামৰ আদেশ আৰু অসৎ কামৰ পৰা মানুহক নিষেধ কৰা ইত্যাদি।

হিজৰতৰ পিছৰ দহ বছৰ সময় তেখেত মদীনাত অতিবাহিত কৰে। তাৰ পিছত তেওঁ পৰলোকগমন কৰে। (তেওঁৰ ওপৰত অসংখ্য দৰুদ ও শান্তি বৰ্ণিত হওক)

তেওঁৰ প্ৰচাৰিত ধৰ্ম কিয়ামত পৰ্যন্ত প্ৰতিষ্ঠিত থাকিব। তেওঁ তেওঁৰ উস্তুতক যাবতীয় সৎ কৰ্ম সম্পর্কে অৱহিত কৰি দিছে আৰু যাবতীয় অসৎ কামৰ পৰা সতক কৰি দিছে।

তেওঁ দেখুৱাই যোৱা সৰ্বোত্তম পথটো হৈছে তাৰ্ওহীদৰ পথ। আৰু তেওঁ সেই সমূহ পথ দেখুৱাইছে যিটো আল্লাহৰ ওচৰত প্ৰিয় আৰু তেওঁৰ পছন্দনীয়। আৰু তেওঁ সতক কৰা সৰ্ব নিকষ্ট বষ্টটো হৈছে ‘শৰ্ক’ আৰু সেই সমূহ কাম যিবোৰ আল্লাহৰে অপছন্দ কৰে।

আল্লাহ ছুবহানাহ অতাতালা নবী চাল্লাল্লাহ-হ আলাইছি অছাল্লামক এই নিখিল ধৰণীৰ সকলো মানৱ ও জিন জাতিৰ প্ৰতি প্ৰেৰণ কৰিছে। আৰু সমগ্ৰ জিন জাতি ও মানৱৰ প্ৰতি তেওঁৰ অনুগত্য অপৰিহাৰ্য কৰি দিছে।

এই বিষয়ে আল্লাহ তাতালা কৈছে:

فَلَمْ يَأْتِهَا النَّاسُ إِلَيْيَ رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ جَمِيعًا . سুরা অৱৰাফ: ১৫৮

অৰ্থ: কোৱা (হে মুহাম্মদ চাল্লাল্লাহ-হ আলাইছি অছাল্লাম!) হে মানৱ সম্প্ৰদায়! মই আল্লাহৰ তৰফৰ পৰা তোমোলোক সকলোৰ বাবে প্ৰেৰিত ৰাচুল। (ছুৱা আল আৰাফ: ১৫৮)

মহান আল্লাহ তাতালা তেওঁৰ নবীৰ জৰিয়তে এই ধৰ্মক পৰিপূৰ্ণ কৰি দিছে। এই বিষয়ে আল্লাহ তাতালা কৈছে:

الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَنْمَتُ عَلَيْكُمْ بَعْثَتِي وَرَضِيَتُ لَكُمُ الْإِسْلَامُ دِينًا . (سورة المائدہ: ٣)

অর্থ: আজি মই তোমালোক বাবে তোমালোক ধর্মক পূর্ণাঙ্গ করিবলো আৰু
মোৰ অনুগ্রহ তোমালোক বাবে সম্পূর্ণ কৰিলো আৰু তোমালোক বাবে
ইছলামক ধৰ্ম হিচাপে মনোনীত কৰিলো। (ছুৱা আল- মায়দা: ৩)

নবী মহাস্বাদ চান্দাল্লা-হ আলাইছি অচান্দাল্লামৰ মৃত্যু সম্পর্কে আল্লাহৰ বাণী:

إِنَّكَ مَيَّتٌ وَإِنَّهُمْ مَيَّتُونَ . ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عِنْدَ رَبِّكُمْ تَحْتَصِمُونَ . (سورة الزمر: ٣١-٣٠)

অর্থ: (হে নবী!) নিশ্চয় তোমাৰ মৃত্যু হব আৰু সিহঁতৰো মৃত্যু হব। শেষত
কিয়ামতৰ দিনা তোমালোক সকলোৱেই তোমালোক প্ৰভুৰ ওচৰত নিজৰ
নিজৰ বাদ-বিবাদ বোৰ দাঙি ধৰিবা। (ছুৱা যুমাৰ: ৩০-৩১)

মৃত্যুৰ পিছত কিয়ামতৰ দিনা সকলোকে পনৰুথিত কৰা হব।

এই বিষয়ে কোৰআন মাজীদত তাসংখ্য প্ৰমাণ আছে: যেনে

مِنْهَا حَلَقْنَاكُمْ وَفِيهَا نُعِيدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً أُخْرَى . سورة طه: ٥٥

অর্থ: আমি তাৰ (মাটিৰ) পৰাই তোমালোকক সৃষ্টি কৰিছো আৰু তালৈকে
তোমালোকক ঘূৰাই নিম আৰু তাৰ পৰাই তোমালোকক আকো এবাৰ উলিয়াই
আনিম। (ছুৱা ত্বা-হা: ৫৫)

আৰু কৈছে:

وَاللَّهُ أَنْبَكَمْ مِنَ الْأَرْضِ نَبَاتًا . ثُمَّ يُبَدِّكُمْ فِيهَا وَيُغَرِّبُكُمْ إِخْرَاجًا . (সুরা নোহ: ১৭-১৮)

অর্থ: আল্লাহ তোমালোকক মাটির পৰা উত্তিদৰ দৰে বিস্ময়কৰ ভাৰে উড়ুত কৰিছে। পিছত তেৱেই তোমালোকক এই মাটিলৈ উভতাই নিৰ আৰু তাৰ পৰাই তোমালোকক পুনৰাই উলিয়াই দিব। (ছুৰা নুহ: ১৭-১৮)

আৰু পুনৰখানৰ পিছত প্ৰত্যেক জ্ঞিন ও মানৱৰ আতি গুৰীকৈ হিচাপ-নিকাচ লোৱা হব আৰু সিহঁতৰ আমল অনুযায়ী সিহঁতক পুৰক্ষাৰ অথবা শাস্তি প্ৰদান কৰা হব।

এই বিষয়ে আল্লাহ তাত্ত্বালা কৈছে:

وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ أَسَاءُوا بِمَا عَمِلُوا وَلِيَجْزِيَ الَّذِينَ أَخْسَنُوا بِالْخُسْنَى .
(সূরা সজ্ম: ৩১)

অর্থ: আকাশমণ্ডল আৰু পৃথিবীত যি আছে সেই সকলোবোৰৰে গৰাকী আল্লাহ, যাতে তেওঁ দণ্ডিতপৰায়ণবিলাকক সিহঁতৰ কৰ্মৰ প্ৰতিফল দিব পাৰে আৰু সৎকৰ্মিসকলক ভাল পুৰক্ষাৰ প্ৰদান কৰিব পাৰে। (ছুৰা নাজ্ম: ৩১)

আৰু যিহতে পুনৰখানক অষ্টীকাৰ কৰে সিহঁত কাফিৰ। প্ৰমাণঃ

رَعَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ لَنْ يُعْمَلُوا قُلْ بَلَى وَرَبِّي لَتَبْعَثُنِّي ثُمَّ لَتَسْتَوِنَّ بِمَا عَمِلْتُمْ وَذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ . (সূরা
الغاب: ৭)

অর্থ: অবিশ্বাসকাৰীবিলাকে দৃঢ়ভাৱে দাবী কৰে যে মৃত্যুৰ পিছত সিহঁতক কেতিয়াও পুনৰাই উঠোৱা নহব। সিহঁতক কোৱা, নিশ্চয় হব, মোৰ প্ৰভুৰ শপত, তোমালোকক অৱশ্যই পুনৰাই উঠোৱা হব। তোমালোকে যি কৰিছিলা তেতিয়া সেয়া তোমালোকক জনাই দিয়া হব; আৰু এনে কৰা আল্লাহৰ পক্ষে তেনেই উজ্জু”। (ছুৰা তাগাবুন: ৭)

আল্লাহ তাত্ত্বালা সকলো নবীসকলক শুভ সংবাদ প্ৰদানকাৰী আৰু সতৰ্ককাৰী হিচাপে প্ৰেৰণ কৰিছিল। প্ৰমাণঃ

رُسُلًا مُّبَشِّرِينَ وَمُنْذِرِينَ لَكُلًا يَكُونُ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حَجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ . (سورة النساء: ١٦٥)

অর্থ: বাচুলসকলক সু-সংবাদদাতা আৰু সারধানবাণী শুনাওঁতা ৰাপে প্ৰেৰণ কৰিছিলো যাতে তেওঁলোকক পঠোৱাৰ পিছত আল্লাহৰ বিপক্ষে মানুহৰ কোনো যুক্তি নাথাকে”। (ছুৱা নিছা: ১৬৫)

বাচুলসকলৰ মাজত সৰ্ব প্ৰথম বাচুল নুহ আলাইছিচ ছালাম আৰু সৰ্বশেষ বাচুল নবী মুহাম্মাদ চাল্লাল্লাহু-হ আলাইছি অছাল্লাম আৰু তেওঁ সংবাদবাহক নবী ও বাচুল সকলৰ মাজত মোহৰ স্বৰূপ। নুহ আলাইছিচ ছালাম সৰ্ব প্ৰথম বাচুল তাৰ প্ৰমাণঃ

إِنَّا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ كَمَا أَوْحَيْنَا إِلَى نُوحٍ وَالْيَسْنَى مِنْ بَعْدِهِ . (سورة النساء: ١٦٣)

অর্থ: (হে মুহাম্মাদ !) নিশ্চয় আমি তোমাৰ প্ৰতি রহী পঠাইছো, যেনেকৈ নুহ আৰু তেওঁৰ পৰৱৱতী নবীসকলৰ প্ৰতি পঠাইছিলো।” (ছুৱা নিছা: ১৬৩)

নুহ আলাইছিচ ছালামৰ পৰা মুহাম্মাদ চাল্লাল্লাহু-হ আলাইছি অছাল্লাম পৰ্যন্ত প্ৰতিটো জাতিৰ ওচৰত সংবাদবাহক প্ৰেৰণ কৰা হৈছিল, যাতে সিহঁত কেৱল আল্লাহৰ উপাসনা কৰে আৰু তাৎক্ষণ্যক পৰিহাৰ কৰে। প্ৰমাণঃ

وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَبِبُوا الطَّاغُوتَ . (সূরা নাহল: ٣٦)

অর্থ: নিশ্চয় আমি প্ৰত্যেক জাতিলৈ একোজনকৈ বাচুল প্ৰেৰণ কৰিছিলো আৰু তেওঁলোকৰ জৰিয়তে আমি সকলোকে সতৰ্ক কৰি দিছিলো যে, “আল্লাহৰ উপাসনা কৰা আৰু তাৎক্ষণ্যক পৰিহাৰ কৰা”। (ছুৱা নাহল: ৩৬)

আল্লাহ ছুবহানাহ অতাতালা সকলো মানুহকে তেওঁৰ প্ৰতি বিশ্বাস স্থাপন আৰু তাৎক্ষণ্যক (আল্লাহ ব্যতীত আনৰ উপাসনা কৰাক) অস্থীকাৰ কৰাৰ আদেশ প্ৰদান কৰিছে।

প্রথ্যাত মনীষী আল্লামা ইবনুল কায়্যিম (র:) কৈছে:

তাঙ্গত শব্দৰ অৰ্থ হৈছে সীমানংগন কাৰী ব্যক্তি। ব্যক্তিজন উপাস্যও হব পাৰে আকৌ উপাসনাকাৰীও হব পাৰে, অনুগত ব্যক্তিও হব পাৰে আকৌ যাৰ অনুগত্য কৰা হয় সেই ব্যক্তিও হব পাৰে। বছ প্ৰকাৰৰ তাঙ্গত আছে। তাৰে প্ৰধান প্ৰকাৰ হৈছে পাঁচটাৎ যেনে

- ✿ চয়তান (ইয়াৰ ওপৰত আল্লাহৰ অভিশাপ নিপত্তি হওক)
- ✿ যাৰ উপাসনা কৰা হয় সি নিজ উপাসনাত সম্মত।
- ✿ যি ব্যক্তি নিজ উপাসনাৰ বাবে মানুহক আহ্বান জনায়।
- ✿ যি ব্যক্তি অদৃশ্য বা ভৱিষ্যত জ্ঞানৰ দাবী কৰে।
- ✿ যি ব্যক্তি কোৰআনৰ বাহিৰে আন কোনো বিধি-বিধান অনুযায়ী শাসনকাৰ্য পৰিচালনা কৰে।

আল্লাহ তাতালা কৈছে:

لَا إِكْرَاهٌ فِي الدِّينِ قُدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ فَمَنْ يَكُفُّرُ بِالظَّاغُوتِ وَتُؤْمِنُ بِاللَّهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ
بِالْعِزْوَةِ الْوُثْقَى لَا إِنْصَامٌ لَهَا وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلَيْمٌ .(সুরা বৰ্ফা: ২৫৬)

অৰ্থ: ধৰ্মৰ ক্ষেত্ৰত কোনো জোৰ-জৰুৰদণ্ডি নাই। নিশ্চয় ভ্ৰান্ত পথৰ পৰা সত্যৰ পথ পৃথক হৈ স্পষ্টভাৱে প্ৰকাশিত হৈছে। গতিকে যিয়ে তাঙ্গত সমূহক অস্থীকাৰ কৰি আল্লাহৰ প্ৰতি দৈমান আনে, তেওঁ যেনিবা এনে এডাল মজবুত ডাঙৰ বচীত দৃতভাৱে খামোচ মাৰি ধৰিলে, যিডাল কেতিয়াও চিঞ্চি নাযায়। আল্লাহ সৰ্ব শ্ৰোতা, সৰ্বজ্ঞ”। (ছুৰা বাকাবা: ২৫৬) এইটোৱে হৈছে ‘লা ইলা-হা ইল্লামা-হ’ৰ অৰ্থ বা তাৎপৰ্য।

আৰু হাদিছত কোৱা হৈছে:

رَأْسُ الْأُمَّةِ إِلْلَامُ وَعَمُودُهُ الصَّلَاةُ وَذِرْوَةُ سَنَامِهِ الْجِهَادُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ

অৰ্থ: সকলোতকৈ শীৰ্ষ হৈছে ইছলাম আৰু ইছলামৰ স্তৰ হৈছে নামাজ, আৰু ইয়াৰ উচ্চ শৃঙ্গ হৈছে আল্লাহৰ পথত যুদ্ধ কৰা। (ছুনান আল কুবৰা লিন নাচায়ী: ১১৩৩০)

আল্লাহ সকলো বিষয়ে তাৰগত।

الحمد لله بعمته تتم الصالحات

সমাপ্ত

